

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

התובעים

1. ב'.ק'

2. ז'.ק'

ע"י ב"כ עו"ד מיכל מוזס ו/או עו"ד שרגא צייגר

- נ ג ד -

הנתבעים

1. רשות מקרקעי ישראל

ע"י ב"כ עו"ד משה לוי ו/או עצמון מיכאל

2. הסוכנות היהודית לארץ ישראל

ע"י ב"כ עו"ד מנחם גדרון ואח'

3. מושב *****

4. ר'.ע'

5. י'.ק'

ע"י עו"ד שמעון בן הרוש

6. ד'.ק'

7. א'.ק'

8. ל'.א'

9. כ'.ק'

10. ס'.ק'

11. ל'.ק'

12. ל'.מ'

1

פסק דין

2

3

4

לפני מחלוקת בין הצדדים בעניין גובה הפיצוי לו זכאי הנתבע 6 בהתאם לסעיף 114 לחוק הירושה, לאחר שהתובע הוכר בהסכמה כבן המוכן ומסוגל לקיים את המשק של הוריהם המנוחים של הצדדים.

5

6

7

העובדות הצריכות לעניין:

8

1. התובע והנתבעים 4-12 הינם אחים. התובעת 2 הינה אשתו של התובע. אביהם של הצדדים

9

פ'.ק' ז"ל הלך לבית עולמו ביום 24.06.04 ואימם, נ'.ק' ז"ל, הלכה לבית עולמה ביום 15.10.06.

10

2. הוריהם המנוחים של הצדדים היו בעלי זכויות של בר רשות במשק מס' ***** בכפר *****

11

המצוי במשבצת קרקע המושכרת לאגודה מרמ"י, בהתאם לחוזה משבצת תלת צדדי, ולא

12

השלימו בחייהם את רישומו של התובע כבן הממשיך (אם כי הביעו רצונם בעניין זה

13

בהזדמנויות שונות, לרבות באמצעות תצהירים והליכים מול האגודה השיתופית - ר' נספחים

14

ה-ז לכתב התביעה).

15

3. ביום 31.12.15 פנו התובע ואשתו לבית המשפט בתביעה לסעד הצהרתי, להכרזת התובע כבן

16

ממשיך.

17

4. מבין עשרת האחים, הנתבע 6 (להלן: "הנתבע"), היה היחיד שהביע התנגדות לרישום הזכויות

18

במשק ע"ש התובע. לאחר דיון שהתקיים בבקשת התובע לצו מניעה האוסר על הנתבע לעשות

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 שימוש ולעבד את שטחים חקלאיים במשק (בקשה שהוגשה ביום 16.06.2016), הסכים אף
2 הנתבע שהתובע יקבע כבן המוכן ומסוגל לקיים את המשק.
3 5. בהתאם להסכמה הדיונית נותרה להכרעה שאלת הפיצוי לו זכאי הנתבע (היחיד מבין האחים
4 שעמד על קבלת הפיצוי), בהתאם לסעיף 114 לחוק הירושה.
5

פיצוי לפי סעיף 114 לחוק הירושה:

6 6. סעיף 114 לחוק הירושה קובע בזו הלשון:

7 "114. (א) משק חקלאי שהוא יחידה שחלוקתה היתה פוגעת
8 בנושר קיומה כמשק חקלאי העשוי לפרנס משפחה חקלאית -
9 יימסר ליורש המוכן ומסוגל לקיימו, והוא יפצה את היורשים
10 האחרים במידה ששווי המשק עולה על המגיע לו מן העזבון.
11

12 (ב) באין הסכמה בין היורשים בשאלה מי מהם מוכן ומסוגל
13 לקיים את המשק החקלאי, מה הם הנכסים המהווים את המשק
14 החקלאי, מהו שווי המשק לצורך החישוב בין היורשים ובדבר
15 צורת הפיצוי ליורשים האחרים, זמני סילוקו והבטחתו - יחליט
16 בית המשפט לפי הנסיבות.

17 (ג) היו שני יורשים או יותר, ובהם בן-זוגו של המוריש, מוכנים
18 ומסוגלים לקיים את המשק החקלאי - בן-זוגו של המוריש עדיף
19 על יורשים אחרים.

20 (ד) היה יורש עובד במשק החקלאי בחיי המוריש או שהשקיע
21 בו מהונו ולא קיבל תמורה כפי שאדם אחר היה מקבלה, יובא זאת
22 בחשבון בקביעת הפיצוי האמור.
23

24 7. בהתאם להוראת סעיף 114 לחוק הירושה, גובה הפיצוי במקרה של מחלוקת בין יורשים
25 הושאר לשיקול דעתו של בית המשפט, אשר יכריע בעניין "לפי הנסיבות", כאשר הודגש כי
26 במקרה של יורש אשר עבד במשק החקלאי או שהשקיע בו מהונו ולא קיבל תמורה כפי שאדם
27 אחר היה מקבלה, יובא הדבר בחשבון בקביעת הפיצוי האמור.
28

הערכת שווי המשק:

29 8. לשם הערכת שווי המשק, מונה השמאי מר דרור ביתן, כמומחה מטעם בית המשפט. חוות
30 הדעת הוגשה לתיק ביום 19.08.17, במסגרתה הוערך שווי המשק בסך של 1,670,000 ₪.
31

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

9. ביום 16.11.17 העריך המומחה כי מימוש מהיר של נחלה כרוך בהפחתה של כ-15% משווי השוק של הנחלה.
10. ביום 14.11.18 ערך השמאי חו"ד משלימה (נספח השלמות) בשאלת השיפוץ בגג הבית, וכן בסוגיית התשלומים, ההיטלים והמיסים הכרוכים במכירת המשק לצד ג'. תשובות לשאלות ההבהרה הוגשו ביום 10.2.19, 11.04.19 (לב"כ הנתבע) וביום 22.05.19 (לב"כ התובע).
11. חרף שאלות ההבהרה שנשלחו לשמאי, הצדדים לא ביקשו לזמנו לחקירה על חוות דעתו.
12. לטענת התובע יש להתייחס לשווי שצויין בחוה"ד, במימוש מהיר (קרי – הפחתה של 15% משווי הנחלה). התובע לא נימק מדוע יש להתייחס לשווי במימוש מהיר ולא מצאתי ממש בטענה כי יש לסטות מהכלל לפיו המשק יוערך כפנוי למכירה בין מוכר מרצון לקונה מרצון.
13. לא ראיתי לנכון להורות על הצמדת הסכום נוכח תשובות השמאי לשאלת ההבהרה מיום 22.05.19 לפיהן גם כיום זהו שוויה של הנחלה. בניגוד לטענת הנתבע, לא ניתן להסיק מהתשובות לשאלות ההבהרה כי שווי של המשק כיום הינו 1,960,000 ₪, שכן אף השמאי ציין כי מדובר בשווי תיאורטי בלבד.
14. בנסיבות אלה נקודת המוצא תהא שווי של המשק כפי שפורטה בחוה"ד קרי – 1,670,000 ₪.

שווי ברוטו או נטו?

15. שאלה היא האם יש לקחת בחשבון שווי ברוטו של הנחלה (כפי שפורטה בחוה"ד קרי – 1,670,000 ש"ח), או שווי נטו בניכוי מיסים, היטלים ותשלומי חובה אחרים (כפי שפורטה בחוה"ד המשלימה "נספח השלמות", מיום 14.11.18).
16. כ אמור, הנחלה הוערכה בסך של 1,670,000 ₪, והיא כוללת לפי חוה"ד קרקע למגורים בחלקה א', בית מגורים, קרקע למבני משק בחלקה א' ומבני משק וקרקע חקלאית.
17. לפי חוות הדעת המשלימה, במקרה של מכירת הנחלה לצד ג' יחולו ההוצאות/מיסים/היטלים הבאים:
- (1) דמי רכישה לרמ"י לחלקת המגורים (בהתאם להחלטה 1553) – 350,000 ₪
- (2) דמי הסכמה לרמ"י לשטחים החקלאיים (בהתאם להחלטה 1553) – 55,000 ₪
- (3) אומדן היטל השבחה – 200,000 ₪.
- (4) אומדן מס שבח (ללא פטורים וניכוי הוצאות) – 417,000 ₪ ואומדן ללא פטורים ולאחר ניכוי הוצאות – 310,000 ₪.

השמאי הדגיש כי מדובר באומדן בלבד גם בתשובותיו לשאלות ההבהרה.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

18. לטענת התובע יש להפחית משווי המשק את התשלומים לרמ"י וכן את תשלומי המיסים כאילו היה מדובר במכירה לצד ג'. מנגד טוען הנתבע בסיכומיו כי יש להפחית רק את דמי ההסכמה ודמי הרכישה לרמ"י (סעי' 2 להשלמת הסיכומים).
19. לטעמי אכן יש מקום להבחנה בין התשלומים שיש לשלם לרמ"י לעומת קיזוזים של תשלומי מיסים והיטלים. בכל הנוגע למיסוי, מדובר בהערכה בלבד, חלקם אף נתונים לשיקול דעת הוועדה לתכנון ובניה במועד הרלבנטי (היטל השבחה), תשלומים אלה לא משולמים כיום בפועל שכן הזכויות במשק נותרות אצל אחד מילדי המנוחים ולא מועברות לצד ג', כאשר בעתיד כשיבוא התובע לממש זכויותיו במשק, הוא יקבל את הרווח כתוצאה ממכירה זו ורק בשלב זה של מכירה בפועל לצד ג', תהא וודאות אשר לגובה המיסים החלים. קריאת טיעוני הצדדים בסוגיית המיסוי, מעידה כאלף עדים כי לא ניתן כיום לקבל הכרעה אשר לחיוב במס אילו היה מדובר במכירה לצד ג', כאשר יודגש כי קביעת המיסוי במקרים אלה הינה מורכבת, ספקולטיבית ואינה בתחום מומחיותו של בית משפט זה, כאשר ספק אם די באמור בחו"ד השמאי ונראה שיש צורך להיזקק למשפטן המתמחה במיסוי מקרקעין, ואף אז יהיה מדובר באומדן בלבד. במקרה זה שוויו של המשק (לאחר הפחתת החובות השונים כפי שיפורט בהמשך), לא מצדיק מינוי מומחה נוסף בסוגיה זו.
20. להבדיל, התשלומים לרמ"י ניתנים לבירור ביתר קלות ישירות מול רמ"י, והם אינם מושפעים מנתונים אישיים של מי מהצדדים במידה בה מושפע היקף החיוב במס. מדובר בסכומים לא מבוטלים, התעלמות מסכומים אלה עלולה לגרום להתעשרות אח אחד באמצעות קביעת שווי ברוטו של הנחלה, שכן אם היתה הנחלה נמכרת לצד ג', הסכום שהיה הנתבע מקבל היה סכום נטו לאחר הפחתת התשלומים לרמ"י. פיצוי לפי שווי ברוטו של הנחלה עלולה להקשות על היורש המוכן ומסוגל לקיים את המשק לגייס את ההון הדרוש לשם פיצוי שאר היורשים, ומעבר לכך שהדבר יסכל את תכלית סעיף 114 לחוק הירושה שמטרתו שימור הנחלה בתוך התא המשפחתי, ספק אם יהיה לבן המסוגל לקיים את המשק תמריץ לקבל את הנחלה הספציפית של הוריו. גישה זו רלבנטית במיוחד במקרים בהם מדובר בנחלה שנעשה בה שימוש חקלאי כמו במקרה שלפני, להבדיל מנחלה שמהווה נכס נדל"ני בלבד.
21. נימוקים אלה דומים בעיקרם לנימוקים שצוינו בת"ע (נצרת) 69253-05-18 א.פ. נ' י.פ. (08.01.2019) אולם מהטעמים שפרטתי לעיל, במקרה שלפני שוכנעתי כי די בהפחתת התשלומים לרמ"י. ככל שבעתיד יבקש התובע למכור את הנכס, הוא יקבל את הרווחים, ובמקביל - ישא במיסוי הכרוך בכך.
22. אשר לגובה התשלומים לרמ"י, במקרה של מכירת הנחלה לצד ג' – אלה הוערכו כאמור ע"י המומחה בסך של 350,000 ₪ דמי רכישה ו-55,000 ₪ דמי הסכמה.
23. הצדדים לא ביקשו לזמן את המומחה לחקירה, והנתבע לא חלק על הסכומים שצוינו בחו"ד (המחלוקת ושאלות ההבהרה התייחסו למיסים וההיטלים). בנסיבות אלה יש

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 לראות בצדדים כמי שמסכימים לאמור בחוות דעת המומחה אשר משמש מעין זרוע ארוכה
2 של בית המשפט בתחום מומחיותו.
3 24. לפיכך, אני רואה לנכון להפחית משווי המשק את התשלומים לרמ"י (דמי רכישה ודמי
4 הסכמה) בסך של 405,000 ₪.

חובות ששולמו ע"י התובע:

7
8 25. אין חולק כי ביום 12.06.90 נטלו ההורים המנוחים הלוואה מבל"ל למשכנתאות, ומשכנו את
9 המשק. ההורים לא עמדו בהחזרי הלוואה, ובמסגרת הליכי הוצל"פ מונה כונס נכסים
10 למכירת המשק.

11 26. במסגרת הליכי הכינוס, אשר טופלו ע"י התובע שנוקק לשירותיו המשפטיים של עו"ד חוסאם
12 סבית, הגיע התובע להסדר תשלומים עם הבנק, והוא היה זה שנשא בתשלומים, לאחריהם
13 שוחרר כונס הנכסים מתפקידו ותיק ההוצל"פ נסגר.

14 27. מעבר להכחשה כללית, הנתבע לא הביא נימוק של ממש מדוע אין להפחית את הסכומים
15 ששילם התובע מכיסו, לסילוק חובות שרצו על המשק. התובע לקח על עצמו את הטיפול
16 בחובות ההורים המנוחים, ופעל לסילוקם, עוד כשההורים היו בחיים, זאת בניגוד לשאר
17 האחים (אשר ככל הנראה סברו כי מאחר שהמשק עובר לתובע – הוא זה אשר אמור אף לשאת
18 בחובות).

19
20 28. התובע צירף אסמכתאות רבות והתחושה היתה כי "טבע" בים של מסמכים וניירת בנסיון
21 להביא בפני בית המשפט ראיות לתשלומים ששילם במשך השנים. בתצהירו הסביר כי
22 בחייהם התקיימו של המנוחים בסה"כ מקצבה בסך של 2200 ₪ לחודש, והוא השלים להם
23 את הסכומים הדרושים למחייתם, שילם את חובות ההורים, פעל בהליכים משפטיים שונים
24 לביטול הליכי הכינוס כאשר תוך כדי החקירה, גילה אף חשבונות נוספות שלא צרף לתצהיר.
25 במקביל, במהלך חקירתו הנגדית כאשר הסתבר כי תבע סכומים בכפל – מיד חזר בו
26 מהדרישה.

27
28 להלן פירוט התשלומים שלטענת התובע נשא בתשלומם (בהתאם לסכומים שפורטו בתצהירו):

תשלומים לעו"ד סבית:

29
30 29. כפי שהסביר התובע בחקירתו הנגדית (עמ' 34), עו"ד סבית טיפל בהליכים המשפטיים שנגעו
31 לחובות ההורים, והסכומים השונים ששילם התובע לעו"ד סבית שימשו לסילוק החוב
32 בהוצל"פ ולתשלום שכ"ט (תשלום להוצל"פ שבוצע ע"י עו"ד סבית בסך של 170063 - מוצג
33 (2/ג)

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 30. סך של 6000 ₪ לעו"ד סבית ביום 16.12.08 – צורפה קבלה בה צויין מס' השיק.
2 31. סך של 13860 ₪ לעו"ד סבית בשלושה תשלומים 25.8.08 25.9.08 25.10.08 - צורפה קבלה
3 בה צויין מס' השיק.
4 32. סך של 64000 ₪ לעו"ד סבית בהעברה בנקאית 22.12.08 - צורפה קבלה בה צויין מס' השיק.
5 33. סך של 6,000 ₪ לעו"ד סבית 14.1.09 – צורפה קבלה בה צויין מס' השיק.
6 34. סך של 50,000 ₪ לעו"ד סבית 3.11.08 - עבור בנק לאומי - צורפה קבלה בה צויין מס' השיק.
7 35. סך של 33,000 ₪ לעו"ד סבית בשישה תשלומים 30.1.11 30.12.10 30.11.10 30.10.10 30.9.10
8 30.8.10 - צורפה קבלה בה צויינו מספרי השיקים. עוד צויין ע"ג הקבלה כי מדובר בשיקים
9 למוטב בלבד במקום שיקים.
10
11 בעניין סכום זה נחקר התובע, והסברי כי מדובר בשיקים ששולמו לאחר שאחרים בוטלו,
12 והסכום נתבע רק פעם אחת (עמ' 33 לפרוטוקול):

- 13
14 **ש"ש. מפנה לקבלה 1345 בסך 33,000 ₪, בגין מה היא?**
15 **ת. במקום צ'קים שבוטלו, החלפתי לו צ'קים בקיצור.**
16 **ש. איפה הצ'קים הקודמים, באיזו קבלה הם מופיעים?**
17 **ת. כתוב למטה "צ'קים מבוטלים" ואלה הצ'קים החדשים.**
18 **ש. הצ'קים הישנים באיזו קבלה הם נמצאים?**
19 **ת. אני מראה לך, תסתכל על המספרים. קבלה מס' 1345**
20 **מחליפה את 1288 ואני הגשתי רק קבלה אחת, לא**
21 **הגשתי בכפל."**

- 22
23
24 36. סך של 11,550 ₪ לעו"ד סבית 4.9.08 - צורפה קבלה בה צויין מס' השיק. בקבלה צויין כי
25 מדובר בתשלום עבור צו ירושה וטיפול מול המשקם.
26 37. סך של 15,000 ₪ לעו"ד סבית ז.פ. 14.9.08 - צורפה קבלה בה צויין מס' השיק. צויין ע"ג
27 הקבלה כי מדובר בתשלום עבור הפקדה בימ"ש ע"פ החלטה מיום 12.9.08 בה"פ 87/08.
28
29 אף בעניין קבלה זו נחקר התובע (עמ' 34 לפרוט'):
30

- 31 **ש"ש. מפנה לקבלה 844 על סך 15,000 ₪. אני אומר לך שהכסף**
32 **הזה מעולם לא הופקד בקופת בית המשפט. מפנה אותך**
33 **לנספח יב' לתצהירך. תסכים איתי שמחקתם את התביעה**
34 **הזו בגלל שלא הופקד הכסף?**
35 **ת. זה צו מניעה על המשק.**

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ש. נכון שלא הפקדתם את הכסף?
2 ת. יש לי פה קבלה שהפקדנו.
3 ש. אני מציג לך פסק דין בתיק ה"פ **** בו ביקשתם למחוק
4 את התביעה ללא צו להוצאות. אני אומר לך שלא הפקדתם
5 את הכסף?
6 ת. עורך הדין הפקיד, יש לי פה קבלה שהוא הפקיד. צו
7 מניעה הוצאנו דרך השופט עילבוני. אתה אומר לי שהכסף
8 לא הופקד, אני אומר שנתתי אותו לעורך הדין ויש לי
9 קבלה על זה.
10
11 38. יצויין כי לגבי הקבלות שצורפו ואשר מעידות על התשלומים לעו"ד סבית, נחקר התובע
12 והסביר כי חלקם היו מיועדים לתשלום שכ"ט וחלקם יועדו לטובת התשלומים לבנק, אולם
13 כלל התשלומים בתקופות אלה התייחסו לחובות ההורים שכן עו"ד סבית ייצג את התובע
14 באופן אישי בשלבים מאוחרים הרבה יותר (עמ' 34 לפרוט'):
15
16 ש" התשלומים לעו"ד סבית' היו עבור שכ"ט או תשלומים
17 לבנק?
18 ת. חלק וחלק.
19 ש. קבלה מספר 950 על סך 6,000 ₪ עבור מה היא?
20 ת. אני מציג לך חשבונית.
21 ש. למה כתוב שם על חשבון הוצל"פ 200X24?
22 ת. זה כתב היד שלי.
23 ש. יש לך עוד תיקי הוצל"פ?
24 ת. ברוך השם, כן.
25 ש. יכול להיות ששילמת עבור תיק הוצל"פ אחר שלא קשור
26 לנחלה?
27 ת. לא, ממש לא. היה לי בתיקים שלי איחוד תיקים ולא
28 שילמתי כלום. זה לא שייך לחובות של ההורים שלי.
29 ש. לא שילמת כלום לעו"ד סבית' עבור התיקים שלך
30 בהוצל"פ?
31 ת. לא. לא הייתי צריך אותו, ניגשתי באופן עצמאי ועשו לי
32 איחוד תיקים.
33 ש. היית צריך את עו"ד סבית' לתיקים אחרים שלך?

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ת. יש לי תיק שהוא מייצג אותי בעסקה על אחוזים, בתביעה
2 מול האגודה, התביעה הוגשה רק בחודש מאי 2018 לבית
3 משפט. עד אז לא שילמתי לו, שכה"ט משולם באחוזים.
4 ש. על התיקים הישנים שילמת לו?
5 ת. אין לי תיקים ישנים. הוא ייצג אותי 10 שנים ואפילו יותר,
6 מאז הסיפור של כונס הנכסים.
7 ש. רק בתיק הזה העברת לו כסף?
8 ת. כן. הוא לא ייצג אותי בתקופה ההיא בתיקים אחרים.
9 ש. מפנה לקבלה מספר 823 על סך 13,860 ₪. על מה התשלום?
10 ת. שכר טרחה על התיק הזה של בנק לאומי.

מכל מקום בעמ' 35 לפרוט', הצהירו הצדדים כדלקמן:

ב"כ הצדדים:

15 מוסכם עלינו להכיר בתשלומים לעו"ד סבית בסך של 199,410 תשלומי קרן והסכום
16 143682 מוצמד נכתב בטעות".

18 בנסיבות אלה ונוכח האסמכתאות שצורפו, יש להכיר במלוא הסכום שהוסכם בסך של
19 199,410 ולהפחיתו משווי המשק.

21 39. סך של 24,212 ₪ - ערבון שהופקד לפי החלטת רשם 6.5.13 - לא הוכח כי הערבון לא הושב
22 בתום ההליך. אין להכיר בסכום זה.

24 40. סך של 1,481 ₪ 15.8.2000 תשלום עבור בנק עידוד - צורף אישור הפקדת שיק בקופה. יש
25 להכיר בסכום זה.

27 41. סך של 1000 ₪ למנהל מקרקעי ישראל ביום 22.03.90 צורף אישור על תשלום חוב דמי חכירה.

29 אף בעניין סכום (זניח, יש לומר) זה נחקר התובע והסביר (עמ' 37 לפרוט'):

31 ש" 1,000 ₪ למינהל משנת 1990 למה אתה חושב שצריך לקזז

32 את זה מהכסף של המשק ?

34 ת. בזמנו שרציתי לעשות הלוואה על הגג, אמרו שכל אחד

35 מהחברים צריך לשלם 1000 ₪ כדי לבנות את הגג, ההורים

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 שלי היו בחיים אבל אני שילמתי במקום אבא שלי ייסע
2 למנהל וישלם.

3 ש. אני מציג לך קבלה האם זו הקבלה אליה אתה מתכוון?

4 ת. כן אני שילמתי 1000 ₪ וההורים שלי היו בחיים ולכן
5 הקבלה על שמם.

6
7 יש להכיר בסכום זה בסך של 1000 ₪.

8 42. 1500₪ תשלום לחברת חשמל 2001 – לתצהיר צורף אישור מחברת חשמל, ממנו עולה כי
9 בוצעה החלפת לקוחות והמונה נרשם ע"ש התובע ואשתו. בכתב יד (לא ברור ע"י מי נרשם),
10 בו צויין כי בשנת 1999 שולם סך של 1500 ₪. לא צורפה קבלה על התשלום ולא ברור מדוע
11 החלפת הלקוחות בוצעה בשנת 2007 והתשלום בוצע בשנת 1999. אין להכיר בסכום זה.

12
13 43. סך של 78,096.02 ₪ עבור ארנונה וביוב – בעניין זה יודגש כי הוגשו מסמכים שונים בעניין
14 חובות למועצה בגין ארנונה וביוב. לא ברור מהם הסכומים העדכניים, מהם הסכומים שכבר
15 שולמו בגין מיסים (אין חולק שבשלבם מסויימים שולם חלק מהחוב למועצה) ומהם
16 הסכומים ששולמו במסגרת הליך ההוצל"פ. בעניין זה הנטל על התובע להוכיח מהם הסכומים
17 העדכניים שיש להפחית משווי המשק ולגבי החוב למועצה, הוא לא עמד בנטל זה. לפיכך יש
18 לקחת בחשבון רק סכומים ששולמו בפועל. מאחר שלסך שצויין 78,096.02 צורפה בתצהיר
19 דרישת תשלום בלבד מ.מ.א מרום הגליל נכון ליום 02.03.10, אין להכיר בתשלום זה.

20
21
22 יחד עם זאת, אגב חקירתו של התובע בעניין התשלום למועצה, הציג אסמכתא על תשלום
23 אחר (עמ' 36):

24
25 ש. תראה לי איפה שילמת 78,096 ₪?

26 ת. אני לא מוצא פה, אני מוצא את ה-61. זה חלק מהחוב של הסוכנות, בשנת 2000
27 שולם 22,046 ₪ לסוכנות אני מראה קבלה על עידוד בע"מ
28 הקבלה מוגשת ומסומנת ת/6.

29
30 בנסיבות אלה יש להכיר בסך של 22,046 ₪ לבנק עידוד כסכום שיש לקזזו.

31
32 44. סך של 61,500 ₪ בגין חוב למועצה (ארנונה וביוב) שולמו במועדים שונים משנת 2013 עד
33 01.04.15 – צורפו קבלות במהלך החקירה הנגדית (מוצג ת/5) לאחר שב"כ התובע ציינה כי
34 קבלות אלה לא צורפו לתצהיר בטעות.
35

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

45. סך של 374,418 ₪ חוב למס הכנסה – בעניין זה צורפה דרישת תשלום בלבד. אין חולק כי מדובר בחוב של ההורים שעל התובע לסלקו. לטענת הנתבע יש להכיר בחוב למס הכנסה בסך של 40,000 ₪ בלבד שכן אם הסכום ישולם במזומן – יסכים מס הכנסה להפחית את גובה החוב (הנתבע פנה לרשות המיסים ובתשובה לפנייתו צורפה החלטת פקיד השומה מיום 12.02.18 לפיה תמורת תשלום 40,000 ₪ במזומן יתרת החוב תבוטל והחוב יאופס) בכל הכבוד, לא ניתן לחייב את התובע לשלם את הסכום במזומן (סכום שהצהיר שאין ביכולתו לשלם), ולפיכך יש להפחית את מלוא גובה החוב הקיים.

46. סך של 550 ₪ לסוכנות היהודית מיום 7.6.14 – צורפה קבלה. יש להכיר בסכום זה.

47. סך של 300,107 ₪ לסוכנות היהודית – לכתב התביעה צורף מכתב מבנק עידוד מיום 14.02.13, המעיד על חוב קיים לסוכנות בגין הלוואות שקיבלו ההורים המנוחים מהסוכנות בסכום זה.

התובע הצהיר כי במהלך מו"מ בין באת כוחו לב"כ הסוכנות היתה נכונות להפחית את החוב אולם ב"כ התובע הבהירה כי הנכונות להפחית רלבנטית רק במקרה של תשלום החוב במזומן סכום שאין באפשרות התובע לשלם:

בעניין החוב לסוכנות נחקר התובע (עמוד 37 לפרוטוקול):

ש. אתה שילמת לסוכנות היהודית 300,000 ₪ ?

ת. לא.

ש. כמה שילמת להם ?

ת. לא שילמתי עדיין אני במשא ומתן איתם.

ש. אתה יודע שהסוכנות גובה רק את הלוואות ?

ת. אני במשא ומתן איתם.

ב"כ התובע: אנו מנהלים סוג של משא ומתן עם הסוכנות, התנאי הוא שישלם עכשיו במזומן. דרישת הסכום היתה על סך של כ- 120,000 ₪, 113,000 ₪ ועוד סכום מסויים. כיום זו דרישת החוב וההפחית היא רק תמורת סכום מזומן שהתובע היום לא יכול לשלם וגם לא לקחת משכנתא..."

בתצהירו ציין הנתבע כי החוב לסוכנות עומד ע"ס של 108,683 ₪ בלבד, וניתן להפחית את הסכום המעודכן. ובסיכומיו הסכים להפחית סכום זה משווי המשק.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ככלל אין מקום לחייב את התובע לשלם את הסכום במזומן, יחד עם זאת, נוכח הודעת התובע
2 מיום 20.03.18 לפיה החוב כיום עומד ע"ס 113,285 ₪, יש להכיר רק בסכום זה כחוב
3 לסוכנות.
4
5
6 48. סך של 15,000 ₪ הפקדה בקופת בית המשפט מיום 14.09.08, התובע הודה כי מדובר
7 בסכום שנתבע בטעות, בכפל (עמ' 37 לפרוט'):
8
9 ש" מפנה אותך לעמ' 4, הפקדה לבית משפט בסכום של 15,000 ₪
10 ת. הוצאנו פעמיים צווי מניעה אחד לאחי ועוד אחד לכונס נכסים.
11 ש. מתי הוצאת את הצו מניעה לאחיד?
12 ת. בבית משפט בקריית שמונה בהליך הזה.
13 ש. נכון שרשמת כאן סכום כפול
14 ת. לא. זה 15,000 ₪ ששילמתי בפועל אחרת לא היה יוצא צו מניעה. אני עכשיו רואה
15 את התאריכים שניהם מ 14.9.08, שניהם עבור הצו מניעה וזה נכתב כנראה
16 בטעות."
17
18 49. סך של 585 ₪, לעו"ד שאול הלוי 29.10.98 – צורפה קבלה. התובע נחקר בעניין זה (עמ' 36
19 לפרוט')
20 ש. הקבלה של עו"ד הלוי על סך 500 ₪, קבלה מספר 585, איך זה
21 קשור, למה צריך לקזז את זה מהשווי של הנחלה?
22 ת. כשההורים שלי חתמו שם על תצהיר שאני אהיה בן ממשיך, אני
23 שילמתי במקום ההורים.
24 ש. זה היה כשהם בחיים בשנת '98?
25 ת. מה שכתוב אצלך בקבלה זה בסדר"
26
27 יש להכיר בסכום זה בסך של 585 ₪.
28
29 50. סך של 143,682.73 ₪ לבנק לאומי למשכנתאות - לתצהיר צורפה התראה בלבד על חוב
30 הפיגורים. בהתאם להסכמת הצדדים אין להכיר בסכום זה שנכתב בטעות (עמ' 35 לפרוט'):
31
32 ש. מפנה לנספח ב' לתצהירך, איפה שילמת 143,682 ₪?
33 ת. לא מופיע אצלי, לא שילמתי.
34 ש. יש לך אסמכתא ששילמת את ה-170,000 ₪?

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ת. כן.
2 ש. למה ציינת את הסך של 143,682 ₪?
3 ת. זה חוב פיגורים.
4
5 **ב"כ הצדדים:**
6 מוסכם עלינו להכיר בתשלומים לעו"ד סבית בסך של 199410 תשלומי קרן והסכום
7 143682 מוצמד נכתב בטעות".
8
9 51. סך של 3000₪ תשלום בעבור מיסים למועצה בעבור המשק 01.06.2015 לתצהיר צורף צילום
10 של פנקס שיקים (לכן השיק שצולם הוא ריק) צולם ספח של השיק בסך של 3000 ₪ עבור
11 מיסים למשק. בעדותו הסביר התובע (עמ' 33 לפרוט'):
12
13 "השיק הוא ריק רק כתוב שזה עבור מועצה.
14 ש.לאן הצ'ק בסך 3,000 ₪ קשור, זה צ'ק ריק למה צירפת אותו?
15 ת. אז לא שייך, זה ריק. מה שכתוב בספח זה מה ששילמתי למועצה. זה אחד מתוך
16 עשרות".
17
18 ההסבר מקובל עלי, ולפיכך יש להכיר בסכום זה בסך של 3000 ₪.
19
20 52. סך של 1500₪ העברה לעו"ד הפלר 07.11.02 לכתב התביעה צורף אישור על העברה בנקאית,
21 לחשבונו של עו"ד מאיר הפלר, עבור טיפול בתיק משק 19 (כונס). כן צורפה לכתב התביעה
22 קבלה ממשרדו של עו"ד הפלר. יש להכיר בסכום זה.
23
24 53. סך של 4988 ₪ - שמאות עבור שיפוץ 12.10.12 – בחקירתו הסביר התובע כי השמאות הוזמנה
25 ע"י אחותו ולכן חשבון העסקה שצורף לכתב התביעה, נרשם ע"ש אחותו גב' ל.ק (עמ' 37
26 לפרוט'):
27
28 "ש.תראה לי שאתה שילמת את השמאות ?
29 ת. אחותי ל.ק הגיעה מחו"ל, מאחר והיא עובדת בנדל"ן היא אמרה שהיא תביא שמאי
30 לצורך שמאות לשיפוצים של הבית, כי הבית היה עזוב וזנוח לגמרי ואחרת התביעות
31 שלי למועצה היתה למה אני צריך לשלם מיסים על בית הרוס שלא גרים בו בכלל.
32 הבאתי הוכחה שהשיפוצים שם הם 216,000 ₪, אין חלונות בבית, אני לא יודע מי שבר
33 אותם. עם השמאות הזאת הגעתי למועצה וזה לא עזר לי.
34 ש. אין לך אישור ששילמת את השמאות הזו

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 ת. יש לי אישור. זה מופיע גם בתיק. מציג את האישור, האישור מופנה לל' ק' שהיא
2 אחותי, היא הזמינה את השמאי ולכן הוא רשם את השם שלה"

3
4 יש להכיר בסכום זה בסך של 4988 ₪.

5
6 54. סך של 23,600 ₪ - תשלום לעו"ד *** ביום 30.9.15 – לתצהיר צורפה קבלה. בחקירתו הסביר
7 התובע את הסיבה לתשלום (עמ' 36 לפרוט'):
8

9 "ש.במה טיפלה עו"ד ** ?

10 ת. הייתי אצלה שתייצג אותי, שילמתי לה 1,500 ₪ על מכתב שהיא הוציאה בעניין
11 המשק להגיע להסדר עם ד'.ק'. כמו שהוא סירב כל השנים להגיע להסדר, אחרי עשרות
12 רבות של פעמים שניסינו להגיע להסדר עם עו"ד חוסאם סבית', הגעתי לפגישות
13 והנתבע לא הגיע, היא הוציאה לו מכתב על מנת להגיע להסדר ביני לבין אחי בעניין
14 המשק, זה לפני שהגענו לעו"ד מוזס. אחר כך הגענו לסיכום איך יתנהל כל המהלך והיא
15 הטעתה אותי בשוגג או לא בשוגג, וזה לא התאים לי. נתתי לה תשלום על החשבון
16 שתייצג אותי בתיק. היא הכינה כתב תביעה שלא מצא חן בעיני, בגלל מחלוקות בינינו
17 החלטתי לעזוב אותה ולעבור לעו"ד מוזס.

18 ש. כמה קיבלת ממנה בחזרה?

19 ת. כלום.

20 ש. כמה שילמת לה?

21 ת. 23,600 ₪ ובנוסף 1,500 ₪.

22 ש. תראה לי את הסכם שכר הטרחה שלך איתה?

23 ת. אני מראה לך מכתב מעו"ד ** אליי מיום 5.12.15, היא מציינת שהגענו להסכם
24 שכ"ט ביום 20.9.15 ומה ששילמתי היה בגין לימוד התיק והכנת כתב התביעה. אני לא
25 הבנתי מה שאמרתי לה במשרד לא הופיע בכתב התביעה והגשתי נגדה תלונה בלשכת
26 עורכי הדין אחרי שהיא לא החזירה לי את שכר הטרחה.

27
28 מכתבה של עו"ד ** מיום 5.12.15 מוגש ומסומן נ/5.

29 מכתב וועדת האתיקה מיום 31.1.16 מוגש ומסומן נ/6."

30
31 מאחר שאין מדובר בחוב שרביץ או רובץ על המשק, אין להכיר בסכום זה במסגרת ההפחחות
32 שיש לבצע משווי המשק, יחד עם זאת, יש לקחת סכום זה בחשבון במסגרת פסיקת ההוצאות.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

55. סך של 838.73 ₪ - תשלום לעו"ד דינה פרנקל בעבור תשלום חוב למגן דוד אדום (29.7.10)
- צורפה קבלה. אין להפחית סכום זה ששולם ע"י התובע כחלק מהעזרה להוריו ללא קשר
למשק.

56. סך של 2,760 ₪ למחצבות כפר גילעדי ביום 20.9.16 – צורפה קבלה אולם לא הוכח הקשר בין
התשלום לבין חוב שרביץ על המשק לכן אין לקזז בסכום זה.

57. סך של 2,925 ₪ - 18.05.17 שכר טרחה לשמאי דרור ביתן ועופר נקש בע"מ – צורפה קבלה
לתצהיר. מדובר בסכום ששולם במסגרת הליך זה ואין מקום לקזזו.

58. כפי שגובה הפיצוי ושווי המשק נגזר משוויו העדכני של המשק נכון להיום, יש לקחת בחשבון
את הסכומים ששילם התובע בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום התשלום.

ריכוז הסכומים שיש לקזזם:

בהסכמת התובע סכומים ששולמו עד לשנת 2010 יוצמדו משנת 2010 ואילך. שאר התשלומים יוצמדו
ממועד תשלומם:

תשלומים לעו"ד	קרן	מועד תשלום	הסכום הפרשי וריבית	בצירוף הצמדה
תשלומים לעו"ד	199,410 ₪	לפני 2010	244,710	
בנק עידוד	1,481 ₪	לפני 2010	1,817	
רמ"י	1,000 ₪	לפני 2010	1,227	
בנק עידוד	22,046 ₪	לפני 2010	26,965	
מיסים למועצה	61,500 ₪	01.04.15	75,471	
מס הכנסה	374,418 ₪	חוב שטרם שולם	374,418	
סוכנות יהודית	550 ₪	7.6.14	588	
סוכנות יהודית	113,285 ₪	חוב שטרם שולם	113,285	
עו"ד שאול הלוי	585 ₪	לפני 2010	717	

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

מסים למועצה	3,000 ₪	1.6.15	3,192
עו"ד הפלר	1,500 ₪	לפני 2010	1,840
שמאות	4,988 ₪	12.10.12	5,476
סה"כ			849,706

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

הפחתה נוספת בגין פעולותיו של התובע להצלת המשק:

59. בהתאם לפסיקה, הקביעה אשר לבן "המוכן ומסוגל" לקיים את המשק, משקפת שיקולים שונים העומדים בבסיס הרציונל בדבר אי-פיצול משק חקלאי, המשך קיומה של הפעילות המשקית ושיקולי צדק מאזנים המבוססים על המערכת הפנים-משפחתית – בהתאמה, גם עקרונות הפיצוי צריכים לשקף איזונים פנים-משפחתיים, קרי – יש להתחשב בתשלומים ששילם התובע לסילוק החובות השונים שרובצים על המשק, בשני מישורים – האחד: קיזוז סכומים אלה משווי המשק והשני – הפחתה נוספת של שווי המשק בהתחשב בכך שלא חלה על התובע כל חובה לשאת תשלומים אלה, התובע איננו מוסד פיננסי שזהו עיסוקו, ומעל לכל – ללא תשלומים אלה לא היה נותר משק כלל.

60. טענת התובע לפיה ללא פעולות התובע ואישתו והשקעותיהם הכספיות, לא היתה נחלה שכן זו היתה נמכרת בהליך של כינוס נכסים שלמעשה כבר החל, לא נסתרה ונתמכה במסמכים רבים כפי שפורט לעיל. אין חולק כי התובע היה זה שניהל הליכים כנגד הבנק והרשות המקומית, והצליח במאבקו למנוע מכירת הנחלה בכינוס נכסים.

61. מהמסמכים שצורפו כנספח יג-יד לכתב התביעה, עולה כי בנק לאומי החל בהליך של כינוס נכסים בשל חובות ההורים, והתובע פנה לבית המשפט המחוזי בבקשה למתן צו מניעה (ה"פ ****בש"א****), וזה אכן ניתן ביום 12.09.08 ע"י כב' השופט עאטף עילבוני, דבר שמנע בפועל את המשך הליכי הכינוס. העובדה כי התובע היה זה שטיפל בחובות ולקח על עצמו הסדרתם עולה היטב אף מנספח טז לכתב התביעה.

62. לטענת התובע, אשר אף היא לא נסתרה ע"י הנתבע, שילם מחיר אישי כבד, הוא אשתו וחמשת ילדיהם הקטינים, בעקבות העברת התשלומים להוצל"פ בגין חובות ההורים המנוחים. התובע הצהיר שהוא ואישתו ניסו לגייס כספים באמצעות הלוואות מהבנק, קופות גמל והיו היחידים אשר בזמן אמת התחייבו והיו ערבים להתחייבויות ההורים המנוחים.

63. טענה נוספת אשר לא נסתרה ע"י הנתבע כי בזמן אמת, פנה לשאר אחיו על מנת שיסייעו בהצלת הנחלה, ואלה (ובכללם הנתבע), סרבו לכך.

64. בעניין זה אישר הנתבע בחקירתו הנגדית שלא היה מעורב בשום הליך משפטי שקשור בהליך כינוס הנכסים וכאשר החלו הליכי הגביה, אביו בכה והנתבע אשר התגורר עם ההורים, פנה

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לתובע שישלם את המשכנתא. באותה העת התגורר הנתבע עם משפחתו בבית ההורים
2 המנוחים, והודה שלא היתה לו כל אפשרות לסייע להוריו ממשכורת אחת (ר' עדות הנתבע
3 בעמ' 23 לפרוט' ש' 1-30).
- 4 65. העובדה כי ישב בחיבוק ידיים מול הליכי הכינוס של המשק של ההורים, לא מנעה מהנתבע
5 לחקור על כל שקל ושקל ששילם התובע ולו בהתייחס לסכום הזניח ביותר ולמרות שהוגשו
6 קבלות המעידות על התשלומים. התנהלות לא ברורה זו הקשתה על בירור המחלוקות
7 וסרבלה את ההליך.
- 8 66. ממכלול הראיות שהוגשו בתיק עולה כי התובע היה זה אשר הציל את המשק מהליך כינוס
9 נכסים שהחל בעקבות חובות ההורים, לאורך השנים היה זה התובע מבין עשרת האחים,
10 שנלחם להציל את המשק ממכירתו בכינוס הנכסים, הזרים מהונו על חשבון משפחתו וילדיו
11 על מנת לשלם את חובותיהם של ההורים המנוחים, ללא תמורה.
- 12 67. אשר לטענת הנתבע כי לא סייע להורים שכן התובע היה זה שלקח את מכסת הביצים של
13 ההורים, ולפיכך היה זה ש"לקח להם את מקור הפרנסה" ולכן צריך לדאוג להם (עמ' 23 ש'
14 24), ראוי היה לולא נטענה כלל – הן משום שהמכסה הועברה לתובע עוד בחיי ההורים
15 בהתאם לרצונם וללא כל תנאי, והן משום שבמועד בו הועברה מכסת הביצים לתובע (לטענת
16 התובע אשר לא נסתרה, היה זה בשנת 1989), היתה רחוקה מלהוות "מקור פרנסה" ושוויה
17 של המכסה היה נמוך לעין ערוך משוויה במועד בו נמכרה ע"י התובע.
- 18 68. אשר לטענת הנתבע כי התובע לקח את כספי המשכנתא שהיו מיועדים להחלפת גג הבית ולא
19 החליף את הגג (סעיף 8 לתצהירו) וכי הסכום המקורי של המשכנתא שלקח התובע לכיסו עמד
20 על סך של 9,000 ₪ שתפח לסכומים גדולים – לא הובאה לטענה זו אף לא ראשית ראיה.
21 יתירה מכך, טענה זו נדחתה ע"י השמאי, לאחר שהתבקש לבדוקה (ר' נספח השלמות לשומה
22 מיום 14.11.18). להערכת השמאי הגג הוחלף במהלך השנים ואיננו גג הרעפים המקורי (סעיף
23 1 לנספח ההשלמות). כאמור, הנתבע לא ביקש לזמן את השמאי ולא הביא כל ראיה לתמיכת
24 טענותיו בעניין זה.
- 25 69. יצויין כי בניגוד לתובע, שהביא ראיות רבות לתמיכתו בהוריו המנוחים, הנתבע לא הצליח
26 להביא אף לא ראיה אחת לטענתו שהוא היה הבן שטיפל בהוריו ו"עזר להם לחיות". כאשר
27 נשאל הנתבע בחקירתו הנגדית האם יכול להציג קבלה אחת ששילם סכום כלשהו עבור הוריו,
28 השיב בשלילה (עמ' 17 ש' 15-20, עמ' 18 ש' 7-9). למעשה מהראיות שהובאו בפני עולה כי
29 הנתבע היה זה שקיבל את התמיכה הגדולה ביותר (וזאת מעבר לזכויות במגרש). הנתבע אינו
30 חולק על כך כי התגורר בבית ההורים המנוחים, מעולם לא שילם שכ"ד (עמ' 18 ש' 32-33),
31 התפרנס ממשכורת אחת ולא יכול היה לפרנס הן את אשתו וילדיו והן את הוריו (עמ' 23 ש'
32 18-20). במכתב לשכת הרווחה של ***** מיום 10.07.00 (מוצג ת/2), שהופנה לבנק לאומי
33 למשכנתאות הודגש כי התובע הינו בן המשפחה היחיד שמטפל בהוריו ובצורכיהם באופן
34 יומיומי. עוד הוצג מכתב (ת/3) בו פנה אביהם המנוח של הצדדים לשירותי הרווחה בטענה כי

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 מגורי של הנתבע בביתו גורמים לו לעול כלכלי בו אינו יכול לעמוד. אף טענות התובע כי חברת
2 חשמל נתקה את אספקת החשמל לבית ההורים המנוחים בשל חוב לחבר החשמל שצבר
3 הנתבע (חוב אותו סרב לשלם כפי שעולה מנספח ת/3) – לא נסתרה.
4 70. לא אוכל להתעלם אף מהתנהלות הנתבע לאחר שניאות לפחות את השטחים החקלאיים
5 בנחלה: כזכור, ההליך החל עת החליט הנתבע לעשות שימוש בחלקות החקלאיות ולעבדן.
6 בתצהירו ציין התובע כי מעבר להכנסות האח מהגידולים (בהתאם להסכמה בפרוטוקול הדיון
7 מיום 23.06.16, הוסכם כי הרווחים מהעיבוד בחלקות לא יילקחו בחשבון במסגרת הפיצוי),
8 הוא נאלץ להוציא סך של 3,000 ₪ על מנת לפנות את הפסולת שהותיר הנתבע לאחר פינוי
9 השטח. הנתבע לא סתר טענות אלה.

10 71. כאמור לעיל, בהתאם לסעיף 114 לחוק הירושה, במקרה של יורש אשר עבד במשק החקלאי
11 או שהשקיע בו מהונו ולא קיבל תמורה כפי שאדם אחר היה מקבלה, יובא הדבר בחשבון
12 בקביעת הפיצוי האמור. בנסיבות מקרה זה ומהטעמים שפורטו בהרחבה לעיל אני רואה לנכון
13 לייחס לתובע 30% משווי המשק (לאחר ההפחתות בגין הסכומים ששולמו) בגין חלקו בהצלת
14 המשק.
15

הזכויות שקיבל הנתבע במגרש 90:

17 72. לטענת התובע, הנתבע לקח את הזכויות במגרש בהרחבה, מגרש שהוקצה לנחלה בניגוד לשאר
18 האחים, שלא קיבלו זכות דומה. ויש לקזז את שוויו מהפיצוי שיש לפסוק לנתבע, אם בכלל.
19 מנגד טען הנתבע כי הוריו בחרו להעניק לו את המגרש, ואין לקחת בחשבון את שוויו.

20 73. יצוין כי בתצהירו טען התובע כי המסמך המעיד על הסכמת ההורים הינו מסמך מזויף. יחד
21 עם זאת לא ביקש למנות מומחה בעניין זה ולא הביא כל ראיה לזיוף הנטען.

22 74. מנגד גרסתו של הנתבע בכל הנוגע לקשר בין המגרש בהרחבה בו בנה את ביתו לבין הנחלה
23 לא הייתה עקבית בלשון המעטה. באותה נשימה בה טען הנתבע כי "אין קשר" בין הזכויות
24 במגרש בו הוא מתגורר לבין זכויות ההורים בנחלה (עמ' 16 לפרוט' ש' 30-18), העיד כי ביקש
25 מההורים לבנות בית, והם הסכימו לאשר לו לבנות בית ונתנו לו את הזכות בעודם בחיים.
26 בהמשך חקירתו העיד שהאגודה הקצתה 58 מגרשים במקום 60, הנחלה של הוריו המנוחים
27 "לא קיבלה מגרש בהרחבה ובמקום קיבלו את מגרש מספר ** שאותו אני קיבלתי בסוף" (עמ'
28 20 ש' 1-13). דברים אלה מאשרים את הקשר בין המגרש לנחלה ואת טענת התובע שהנתבע
29 היה הבן היחיד מתוך עשרת ילדיהם של המנוחים, שקיבל את המגרש שהוקצה לנחלה
30 ההורים. כן ר' עדותו בעמ' 26 לפרוטוקול, ש' 11-25. לטענת הנתבע לפיה הוריו הציעו לו
31 להיות בן ממשיד אולם הוא סרב מהטעם שרצה שכולם יקבלו "שווה בשווה" לא הובאה אף
32 לא ראשית ראיה.

33 75. הענקת המגרש שהוקצה לנחלה לנתבע, מהווה חלק מהנסיבות הכוללות של הזכויות במשק.
34 יחד עם זאת, אינני סבורה שיש לקחת בחשבון את שווי המגרש בשאלת גובה הפיצוי באופן

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 15-12-66674 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

1 אריתמטי (לכן אין מקום להעריך את שווי המגרש ולמנות שמאי לשם כך, כדרישת התובע).
2 מדובר בעובדה שתומכת בהפחתה שבוצעה לעיל בסך של 30% וזאת על מנת לאזן בין האחים
3 כאשר האחד נתן מכיסו בחיי ההורים על מנת להציל את הנחלה המשפחתית, והאחר – קיבל
4 זכויות במגרש שהוקצה לטובת נחלת ההורים ובנה שם את ביתו.

לסיכום

7 76. אשר על כל האמור לעיל שוכנעתי כי התוצאה הצודקת והראויה, תהא הענקת פיצוי לנתבע,
8 על בסיס הנתונים הבאים:

- 9 (1) הערכת שווי של המשק במכירה כנכס פנוי בשוק החופשי – 1,670,000 ₪.
- 10 (2) ניכוי התשלומים לרמ"י ולסוכנות היהודית בסך של 405,000 ₪.
- 11 (3) ניכוי כלל החובות ששולמו ע"י התובע בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בסך של –
12 849,706 ₪.
- 13 (4) בסה"כ שווי נטו של הנחלה עומד ע"ס 415,294 ₪ ובעיגול – 415,000 ₪.
- 14 (5) מסך זה יש לנכות 30% נוספים בגין פעולות התובע להצלת המשק (124,500 ₪).
- 15 (6) היתרה עומדת ע"ס של 290,500 ₪.
- 16 (7) הנתבע זכאי לעשירית מסכום זה.

17 77. לפיכך אני מעמידה את גובה הפיצוי שעל התובע לשלם לנתבע 6 על סך של 29,050 ₪.

הוצאות:

20 78. אשר לשאלת החיוב בהוצאות, בשים לב להליכים אשר קדמו למתן פסק הדין לרבות צו
21 המניעה, הדיונים הרבים שהתקיימו, העדר נכונות אמתית מצדו של הנתבע להכיר
22 בתשלומים כלשהם ששולמו ע"י התובע על מנת להציל את המשק ולשלם את החובות של
23 המנוחים בגין המשק, וזאת ללא כל חובה שבדין, גם בהתייחס לסכומים שלא הכחיש
24 ששולמו, דבר אשר הצריך קיום ישיבות הוכחות וחקירה דקדקנית על כל סכום וסכום ולו
25 הפעוט, כאשר בסופו של יום, הנתבע עמד על פיצוי בשיעור של עשירית מהשווי בהתאם
26 להערכת השמאי, בשים לב לתשלומים ששילם התובע מתוך ידיעה כי הוא בהליכי הכרה כבן
27 ממשיך, התנגדותו של הנתבע להכיר בתובע כבן המוכן ומסוגל לקיים את המשק, שהייתה
28 התנגדות סרק (אשר חייבה את התובע בנקיטת הליכים משפטיים), כאשר היה ברור שהוא
29 אינו מוכן ואינו מסוגל לקיים את המשק, בהתחשב בשכ"ט עו"ד ששולם לעו"ד **, ובהתחשב
30 בתוצאת ההליך, מצאתי לחייב את הנתבע 6 לשלם לתובע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך
31 של 20,000 ₪ תוך 30 יום מהיום, שאם לא כן הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 66674-12-15 ק' ואח' נ' י' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 79. סכום זה נפסק על הצד הנמוך, מתוך הבנה למצבו הכלכלי הנטען של הנתבע, ועל מנת למנוע
2 החרפת המתיחות בין האחים.
3 80. למען הסר ספק מובהר כי תשלום זה ניתן יהיה לקיזוז מסכום הפיצוי לו זכאי הנתבע בהתאם
4 לפסק דין זה.
5 81. המזכירות תמציא לצדדים ותסגור את התיק.
6 82. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.
7
8
9 ניתן היום, ה' טבת תש"פ, 02 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.
10

אביבית נחמיאס, שופטת

- 11
12
13
14